

**MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI ART PEDAGOGIKA
VOSITASIDA IJODIY RIVOJLANTIRISH**

Mirzayeva Dilfuza Shavkatovna

BuxDPI Umumiy pedagogika kafedراسи dotsenti

Аnnotatsiya. Ushbu maqola bugungi kunda har tomonlama rivojlangan bola shaxsini tarbiyalashda dolzarb ahamiyat kasb etgan art pedagogikani maktabgacha ta'lim tashkiloti bolalarini ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda vosita sifatida qo'llash imkoniyatlari va ahamiyati yoritib berilgan. Innovatsion metodlar yordamida maktabgacha yoshdagi bolalarni ijodkorlik, kreativlikka o'rgatib borish ahamiyati asoslangan.

***Kalit so'zlar:** Art pedagogika, badiiy madaniyat, axloqiy tarbiya, estetik, loy ishi, kreativlik, faol, taraqqiyot, tashkiliy-huquqiy.*

**ТВОРЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА
СРЕДСТВАМИ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ПЕДАГОГИКИ**

Мирзаева Дильфуза Шавкатовна

Бухарский государственный педагогический институт

Доцент кафедры общей педагогики

Аннотация. В данной статье освещаются возможности и важность использования художественной педагогики как инструмента развития творческих способностей детей дошкольной образовательной организации, что приобрело сегодня актуальное значение в воспитании всесторонне развитой личности ребенка. В его основе лежит важность обучения дошкольников творчеству и творчеству с использованием инновационных методов.

***Ключевые слова:** Художественная педагогика, художественная культура, нравственное воспитание, эстетика, глиняная работа, творчество, активист, развитие, организационно-правовой.*

**CREATIVE DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN BY
MEANS OF ARTISTIC PEDAGOGY**

Mirzaeva Dilfuza Shavkatovna

Bukhara State Pedagogical Institute

Associate Professor of the Department of General Pedagogy

Annotation. *This article highlights the possibilities and importance of using art pedagogy as a tool for developing creative abilities of children in preschool educational organizations, which has become relevant today in the education of a comprehensively developed child. It is based on the importance of teaching preschoolers creativity and creativity using innovative methods.*

Keywords: *Artistic pedagogy, artistic culture, moral education, aesthetics, clay work, creativity, activist, development, organizational and legal.*

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi”da “Maktabgacha ta’lim tizimida ta’lim sifatini yangi bosqichga olib chiqish, bog‘cha xodimlarining professional tayyorgarligini va mahoratini oshirib borishning takomillatirilgan tizimini tadbqiq qilish, maktabgacha ta’lim-tarbiya jarayonlarini ilmiy asoslangan yondashuvlar asosida takomillashtirish belgilab qo‘yilgan” .

Respublikamizda bugungi kunda samarali maktabgacha ta’lim tizimini tashkil qilishga qaratilgan kompleks tashkiliy-xuquqiy chora tadbirlar ishlab chiqilib amaliyotga tadbqiq qilinmoqda.

O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasida “Maktabgacha yoshdagi bolalarning har tomonlama intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy jihatdan rivojlanishi uchun shart-sharoitlar yaratish, maktabgacha ta’lim tizimiga innovatsiyalarni, ilg‘or pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish” kabi ustivor vazifalar belgilab berilgan. “Maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy jihatdan har tomonlama rivojlantirish uchun sharoitlar yaratish, maktabgacha ta’lim tizimiga innovatsiyalarni, ilg‘or pedagogik va axborotkommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish ustivor yo‘nalishi davr talabidir”.

Bolalarning ijodiy rivojlanishi maktabgacha ta'lim tizimidagi badiiy va estetik ta'limning eng muhim yo'nalishidir. Ko'pchilik insonlar musiqa tinglab, teatrlar va san'at ko'rgazmalariga tashrif buyurib, jahon madaniyatining faol ishtirokchilariga aylanishadi: ular muloqot va o'z-o'zini bilish musiqa, teatr va tasviriy san'at qadriyatlarini tushunadilar, madaniyatning umumiy darajasiga ta'sir qiladilar va badiiy ijodiy qobiliyatga ega bo'ladilar. Faol ijodiy shaxsni tarbiyalash maktabgacha yoshdagi bolalikdan boshlanishi kerak, chunki bu yosh musiqiy, badiiy va estetik sezgirlikning jadal rivojlanish davri hisoblanadi. Ijodiy faoliyatni murakkab ko'p bosqichli hodisa sifatida rivojlantirish maktabgacha yoshdagi bolalar uchun turli xil san'at asarlarini oddiy idrok etishdan ko'ra qiyinroqdir. Bu, bir tomondan, aqliy jarayonlarning rivojlanishini o'ziga xosligi va murakkabligi bilan, ikkinchi tomondan, maktabgacha yoshdagi bolaning yosh xususiyatlari bilan bog'liq. Shu munosabat bilan, maktabgacha yoshdagi bolalarda, ijodkorlik shakllanishining dastlabki bosqichida bolaga san'at turlarini eshitish, ko'rish va tushunishga, uning murakkab tasvirlari dunyosiga kirishga yordam berish zarurdir. Bolaning ijodiy rivojlanishi vositalaridan biri bu art pedagogika, ammo yetarli darajada o'rganilmagan yo'nalish.

Art pedagogika (art-terapevtik pedagogika, estetik pedagogika, badiiy pedagogik yondashuv, art-terapiya) pedagogika va san'atning uyg'unlashuviga asoslangan pedagogika fanining sohasi bo'lib, san'at orqali inson tarbiyasi va kamolotining qonuniyatlarini o'rganadi.

Art pedagogika maktabgacha yoshdagi bolaga rasm chizish, musiqa, raqs, harakat va adabiy nutqdan foydalangan holda turli xil ijodiy faoliyat turlari bilan shug'ullanish imkonini beradi. San'at pedagogikasi pedagogika va san'at chorrahasida paydo bo'lgan va hozirgacha rivojlanib kelmoqda. Uning mohiyati ta'lim va tarbiya jarayonida bolada badiiy madaniyatni rivojlantirish va unga turli ijodiy faoliyat turlari sohalarda amaliy ko'nikmalarni muvaffaqiyatli o'zlashtirishga yordam berishdir. Ammo shuni ta'kidlash kerakki, "san'at" elementidan foydalanishda zamonaviy pedagogika tarbiyachilar tomonidan o'ziga

xos obrazlilik sifatida qabul qilinadi, chunki san'at pedagogikasida san'at faoliyatning yagona maqsadi emas, balki faqat kasbiy muammolarni hal qilish vositasiga aylanadi. Favqulodda kuchga ega bo'lgan san'at insonning ichki resurslarini ro'yobga chiqarishga turtki beradi, uning shaxsiyati va ruhiyatining uyg'un rivojlanishiga hissa qo'shadi. Art pedagogikaning xarakterli jihati shundaki, u rivojlantiruvchi va tarbiyaviy salohiyatga ega badiiy va ijodiy faoliyat vositalariga asoslanadi. Unda badiiy rivojlanish va estetik tarbiya bir-biri bilan chambarchas bog'liq. To'g'ri birlashtirilganda, ular ta'lim jarayoniga yangi o'ziga xos yo'nalish beradi va bugungi kunda dolzarb hisoblanadi.

Aynan art pedagogika vositalari o'quv jarayonida san'atning deyarli barcha turlaridan, shuningdek, tarbiyachi va tarbiyalanuvchilar bilan birgalikdagi badiiy ijodidan foydalanish imkonini beradi.

Xulosa qilib aytganda san'at pedagogikasi ta'lim jarayonining tarkibiy qismi sifatida maktabgacha ta'lim tashkilotida ijodiy shaxsni shakllantirishda o'zining beqiyos rolini egallaydi.

Mashg'ulotlar jarayonida bolalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish, ularning ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirish va ta'limga yorqin ranglar kiritish jarayonini innovatsion texnologiyalar orqali ijobiy natijalarga erishishga olib keladi.

San'at pedagogikasi ta'lim jarayoniga shunchaki qo'shimcha emas; bu asosiy element har bir bolaning salohiyatini ochib beradi, ularning har tomonlama rivojlanishiga yordam beradi. Bizning maqolamiz art pedagogikasini muhim yo'nalish sifatida tadqiq qilish va tadbiq qilishni davom ettirishga chaqiradi. Umuman olganda,

O'zbekistonda maktabgacha ta'limdagi art pedagogika nafaqat ta'lim usuli, balki ijodiy, barkamol shaxsni shakllantirish vositasidir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Девис, Ю. (2015). "Искусство и образование: Творческое мышление в школе". Москва: Просвещение.

2. Голдберг, М., и Смит, Ш. (2018). “Арт-терапия в образовании: Практическое руководство”. Ташкент: Издательство “Узбекистан”.
3. Шатрова, Л. (2020). “Арт-педагогика и развитие детей: Учебное пособие”. Ташкент: Узбекистанская государственная педагогическая академия.
4. Shavkatovna, M. D. (2024). ART PEDAGOGIKASI MAKTABGACHA TAYYORLOV GURUHI BOLALARINING IJODKORLIGINI RIVOJLANTIRISH VOSITASI SIFATIDA. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 4(2), 124-127.
5. Mirzaeva Dilfuza Shavkatovna. (2024). DEVELOPMENT OF CREATIVE ABILITIES OF PRESCHOOL CHILDREN IN VISUAL ACTIVITIES. *American Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 27, 46–52. Retrieved from <http://www.ajird.journalspark.org/index.php/ajird/article/view/1081>.
6. Mahmudovna N. M. et al. FUNDAMENTALS OF USING STEAM TECHNOLOGY IN PRESCHOOL EDUCATION SYSTEM OF UZBEKISTAN //International Journal of Early Childhood. – 2022. – Т. 14. – №. 03. – С. 2022.
7. Mirzayeva, Shavkatovna Dilfuza. "Innovative approaches to Teaching and Upbringing in Pre-School Institutions." *Middle European Scientific Bulletin* 10.1 (2021).